

ΕΘΝΙΚΟ ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΠΑΡΚΟ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΈΚΘΕΣΗ

Το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου (Ε.Θ.Π.Ζ.) ιδρύθηκε με Προεδρικό Διάταγμα, το Δεκέμβριο του 1999 (ΦΕΚ 906Δ, 22 Δεκεμβρίου 1999), όπως αυτό τροποποιήθηκε με το Προεδρικό Διάταγμα του 2003 (ΦΕΚ 1272Δ, 27 Νοεμβρίου 2003) και αποτελεί την πρώτη θεσμοθετημένη περιοχή στην Ελλάδα η οποία διοικείται από έναν Φορέα Διαχείρισης. Με το Νόμο 4519/2018 συνεχίστηκε η λειτουργία του και αυξήθηκε η χωρική του αρμοδιότητα και στις Δυτικές και Βορειανατολικές Ακτές της Ζακύνθου.

Η λειτουργία του Ε.Θ.Π.Ζ. στοχεύει στην προστασία των παραλιών ωτοκίας της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*, του βιότοπου και του πληθυσμού της μεσογειακής φώκιας *Monachus monachus*, της ορνιθοπανίδας, της χερσαίας παράκτιας χλωρίδας και πανίδας, του θαλάσσιου οικοσυστήματος και των ιχθυοαποθεμάτων, αναπτύσσοντας παράλληλα δραστηριότητες για τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη της περιοχής, που εναρμονίζονται με την προστασία της φύσης, του τοπίου και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Ο Φορέας Διαχείρισης (Φ.Δ.) του Ε.Θ.Π.Ζ. περιλαμβάνει τις περιοχές του Δικτύου NATURA (οδηγία 92/43/ΕΟΚ) με κωδικούς GR2210002 'Κόλπος Λαγανά (Ακρ. Γεράκι – Κερί) και νησίδες Μαραθονήσι και Πελούζο', GR2210003 'Νήσοι Στροφάδες' και GR2210004 'Νησίδες Σταμφάνι και Άρπυια (Στροφάδες)', ενώ πλέον στην δικαιοδοσία του Ε.Θ.Π.Ζ. εντάσσεται και η περιοχή GR2210001 'Δυτικές και Βορειανατολικές Ακτές της Ζακύνθου' όπως προαναφέρθηκε. Η συνολική περιοχή ευθύνης του Ε.Θ.Π.Ζ. τόσο στην θάλασσα περιοχή όσο και στη χερσαία αγγίζει τα 370 τετραγωνικά χιλιόμετρα.

Οι δραστηριότητες του Φ.Δ. του Ε.Θ.Π.Ζ. καθορίζονται από την ισχύουσα Εθνική και Ευρωπαϊκή νομοθεσία, κυρίως όμως από το Π.Δ. ίδρυσης του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου, όπου ορίζονται αφ' ενός η προστασία και διατήρηση στις χερσαίες και θαλάσσιες περιοχές των φυτών και των ζώων, όπως και των βιοτόπων τους και αφ' ετέρου την ανάπτυξη και την προώθηση δραστηριοτήτων που εναρμονίζονται με την προστασία της φύσης, όπως ο εναλλακτικός τουρισμός. Ως εκ τούτου οι κυριότερες δράσεις του Φ.Δ. του Ε.Θ.Π.Ζ. περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων την φύλαξη και επόπτευση της περιοχής δικαιοδοσίας του, την επιστημονική έρευνα και παρακολούθηση παραμέτρων περιβάλλοντος (είτε με την υλοποίηση Εθνικών και Ευρωπαϊκών Ερευνητικών Προγραμμάτων είτε ενταγμένα στην καθημερινή λειτουργία του Φ.Δ. που υλοποιούνται από το επιστημονικό προσωπικό του Φ.Δ. και τους φύλακες περιβάλλοντος), την περιβαλλοντική ενημέρωση και εκπαίδευση των επισκεπτών και της τοπικής κοινωνίας, την ενίσχυση των συμμετοχικών διαδικασιών και της διαβούλευσης με την τοπική κοινωνία για την διαχείριση της προστατευόμενης περιοχής, την συμμετοχή και προβολή του Φ.Δ. του Ε.Θ.Π.Ζ. στο Μεσογειακό και Ευρωπαϊκό γίγνεσθαι διαμέσου της δικτύωσης και συνεργασίας τόσο με Εθνικούς και Διεθνείς Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών και Δίκτυα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, Ακαδημαϊκά Ιδρύματα και Ερευνητικά Κέντρα.

Σήμερα ο Φορέας Διαχείρισης του Ε.Θ.Π.Ζ., έχοντας πλέον αποκτήσει την κατάλληλη κατάρτιση, εμπειρία και τεχνογνωσία, ύστερα από 19 χρόνια λειτουργίας του, συμμετέχει και υλοποιεί πληθώρα Εθνικών και Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων.

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου

Ενδεικτικά αναφέρονται: **α)** Το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα BlueCoast/2018-2020/Interreg Greece-Albania, με τίτλο "Κλιματικά - Έξυπνες Παράκτιες Πρακτικές για τη Γαλάζια Διακυβέρνηση" που έχει ως στόχο, μέσω της διασυνοριακής συνεργασίας της Ελλάδας και της Αλβανίας, την διατήρηση και προστασία μερικών από τους σημαντικότερους οικοτόπους στη Μεσόγειο για την Θαλάσσια Χελώνα *Caretta caretta* (Προϋπολογισμός προγράμματος - 109.702,99 €), **β)** Το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Interreg MED Plastic Busters MPAs (2018-2022), με τίτλο "Προστασία της βιοποικιλότητας από τα πλαστικά σε Μεσογειακές Θαλάσσιες Προστατευόμενες Περιοχές", έχει ως στόχο να συμβάλλει στην διατήρηση της βιοποικιλότητας και των φυσικών οικοσυστημάτων σε πελαγικές και παράκτιες θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές (Θ.Π.Π.) μέσω της καταπολέμησης των θαλάσσιων απορριμμάτων (Προϋπολογισμός προγράμματος -114.560,00 €), **γ)** το Ερευνητικό Πρόγραμμα με τίτλο "Διατήρηση της Θαλάσσιας Χελώνας στην Μεσόγειο" (Χρηματοδότηση από το ίδρυμα MAVA) που αποσκοπεί στην διασφάλιση της αποτελεσματικής της προστασίας, διατήρησης και προσαρμοσμένης διαχείρισης των σημαντικότερων περιοχών φωλεοποίησης της θαλάσσιας χελώνας *Caretta - caretta* (Προϋπολογισμός προγράμματος - 130.000,00 €), **δ)** το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα FISHMPBLUE-2 (INTERREGMED) με σκοπό την εφαρμογή και αξιολόγηση δράσεων διακυβέρνησης της αλιείας σε Θαλάσσιες Προστατευόμενες Περιοχές (Θ.Π.Π) ενισχύοντας παράλληλα την τεχνογνωσία στην αλιευτική διαχείριση όλων των εμπλεκόμενων, αλλά και συμβάλλοντας στην αύξηση των συμμετοχικών διαδικασιών στη λήψη αποφάσεων (Προϋπολογισμός προγράμματος - 30.500,00 €) και άλλα προγράμματα.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Ε.Θ.Π.Ζ. για το έτος 2019 είναι 1.096.606,47€ και συνοπτικά περιλαμβάνει τις παρακάτω πηγές χρηματοδότησης:

- Πράσινο Ταμείο: 621.895,87 €
- Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας: 118.403,55 €
- Ίδιοι Πόροι : 7.500,06 €
- ΠΕΠ Ιονίων Νήσων - ΕΣΠΑ: 24.300,00 €
- ΟΑΕΔ: 39.744,07 €
- Άλλα Ερευνητικά Προγράμματα: 285.262,00 €

Ο Φ.Δ. του Ε.Θ.Π.Ζ. εποπτεύεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Υ.Π.ΕΝ.) και διοικείται από ενδεκαμελές διοικητικό συμβούλιο που αποτελείται από εκπροσώπους της τοπικής κοινωνίας, των παραγωγικών φορέων της Ζακύνθου, της τοπικής αυτοδιοίκησης, της λιμενικής αρχής, της αποκεντρωμένης περιφέρειας ΔΕΠΙΝ, του ΥΠΕΚΑ και του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης αλλά και των ΜΚΟ. Με το Νόμο 4519/2018 το Διοικητικό Συμβούλιο μετατρέπεται σε επταμελές και αναμένεται η Υ.Α. ορισμού νέου Διοικητικού Συμβουλίου.

Ο Φ.Δ. απασχολεί σήμερα 29 εργαζόμενους. Πιο συγκεκριμένα:

- 14 άτομα Δ.Ε. Χερσαίους Φύλακες Περιβάλλοντος
- 2 άτομα Δ.Ε. Θαλάσσιους Φύλακες Περιβάλλοντος
- 2 άτομα Π.Ε. Οικονομολόγους
- 3 άτομα Π.Ε. Βιολόγους
- 2 άτομα Π.Ε. Γεωπόνους
- 1 άτομο Π.Ε. Ιχθυολόγο
- 1 άτομο Π.Ε. Πολιτικό Μηχανικό
- 1 άτομο Π.Ε. Πολιτικών Επιστημών
- 1 άτομο Τ.Ε Μηχανολόγο Μηχανικό
- 2 άτομα Δ.Ε. Γραμματείας

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου

Επίσης απασχολεί 1 άτομο Π.Ε. Βιολόγο και 1 άτομο Π.Ε. Περιβαλλοντολόγο μέσω προγράμματος του Ο.Α.Ε.Δ “Ειδικό Πρόγραμμα Απασχόλησης για 5.500 Αnéργους Πτυχιούχους Ανώτατων Εκπαιδευτικών και Τεχνολογικών Ιδρυμάτων” έως τον Ιανουάριο του 2020.

Τα κυριότερα προβλήματα που καλείται διαχρονικά να αντιμετωπίσει ο Φ.Δ. του Ε.Θ.Π.Ζ. περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων το αβέβαιο εργασιακό καθεστώς του υφιστάμενου προσωπικού (Από τα 29 άτομα που απασχολεί κατά κύριο λόγο, τα 25 εργάζονται με σύμβαση Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου τα τελευταία 12 χρόνια), την Χρηματοδοτική ασυνέχεια στον Φ.Δ., αλλά και την αδυναμία ενίσχυσης των ιδίων πόρων του Φ.Δ. Μέχρι το 2013 ο Φ.Δ. μίσθωνε τμήματα του Αιγιαλού για την τοποθέτηση σετ ομπρελών-ξαπλωστών με αποτέλεσμα να ενισχύει τους ιδίους πόρους του. Από το 2014 οι μισθώσεις υλοποιήθηκαν από το Δήμο Ζακύνθου με αποτέλεσμα να χαθούν σημαντικοί πόροι για την λειτουργία του. Επίσης μέχρι και σήμερα δεν κατέστη δυνατή η πώληση αγαθών και η παροχή υπηρεσιών σε τρίτους.